

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.I.20.728/2021/6.

A tanács tagjai: dr. Szabó Klára a tanács elnöke, dr. Parlagi Mátyás előadó bíró, dr. Harter Mária bíró

A felperes: Felperes1

A felperes képviselője: ügyintéző: dr. Mizik Andrea ügyvéd)

Az alperes: Alperes1

Az alperes képviselője: ügyintéző: dr. Bereczky Ferenc ügyvéd)

A per tárgya: kár megtérítése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A másodfokú bíróság neve és a felülvizsgálni kért jogerős határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 2.Gf.75.652/2020/6.

Az elsőfokú bíróság neve és határozatának száma:

Pesti Központi Kerületi Bíróság 34.P.301.172/2020/23.

Rendelkező rész

- A Kúria a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezi, és az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.
- Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 519.473 (ötszáztizenkilencezer-négyszázhetvenhárom) forint másodfokú és felülvizsgálati eljárási költséget.
- Kötelezi a felperest, hogy fizesse meg az államnak felhívásra a le nem rótt 656.273 (hatszázötvenhatezer-kétszázhetvenhárom) forint fellebbezési és 815.796 (nyolcszáztizenötezer-hétszázkilencvenhat) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] Az alperesnél kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási szerződéssel rendelkező üzemben tartó (a továbbiakban: biztosított) elismerte a felelősségét abban a Budapesten, 2016. február 15-én történt balesetben (a továbbiakban: baleset), amelynek során megsérült a felperes jogelődjének (a továbbiakban: károsult) tulajdonában álló gépjármű.

[2] A külföldi károsult a gépjárművel másnap elhagyta Magyarországot. 2016. február 29-én külföldön kárfelmérést készíttetett, és 2016. március 16-án 30.287,44 euró kártérítési igényt jelentett be az alperesnek. Az alperes a biztosítottat és a károsultat nem tudta meghallgatni, a balesetben érintett gépjárműveket nem tudta megsejlemlézni. A károsult nem adott arról tájékoztatást, hogy gépjárműve javítása megtörtént-e, az hol található meg, míg a biztosított a szemlén nem jelent meg, gépjárművét – sérült jobb oldalával szorosan – egy kőből épült kerítés mellé állította le.

[3] Az alperes a kártérítési igény kielégítését megtagadta, mert a helyszín adottságai és a gépjárművek sérülései nem egyeztethetők össze a balesettel. Annak adatai nem támasztják alá, hogy a baleset a bejelentett időpontban, helyszínen, körülmények között és módon következett be. A károsult kártérítési igényét a felperesre engedményezte.

A kereset és az alperes védekezése

[4] A felperes leszállított keresetében 22.724,13 euró kártérítés megfizetését kérte.

[5] Indokolása szerint az alperes a kötelező gépjármű-felelősségbiztosításról szóló 2009. évi LXII. törvény (a továbbiakban: Gfvt.) 27. §-a és a 28. § (1) bekezdése, valamint a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:539. § (1) bekezdése, a 6:519. §-a és a 6:522. § (1)-(2) bekezdése alapján köteles a kár megtérítésére. Keresetleveléhez külföldi kárfelmérést csatolt, valamint igazságügyi műszaki szakértő kirendelését indítványozta. A lefolytatott bizonyítást követően arra hivatkozott, hogy az aggálytalan szakvélemény, a biztosított tanúvallomása és a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a baleset a kárbejelentésben megjelölt módon történt, és azt a biztosított okozta.

[6] Az alperes kérte a kereset elutasítását.

[7] Indokolása szerint a baleset körülményei nem állapíthatók meg. A károsult a gépjárművet külföldre vitte, így lényeges körülmények tisztázhatatlanná váltak. A külföldi kárfelmérés nem tüntette fel a kirendelt szakértő szakvéleményében megállapított javított és javítatlan előzményi károkat, nem dokumentálta fényképekkel a futómű sérülését. Álláspontja szerint a külföldi fényképeket és a külföldi kárfelmérést nem lehet értékelni, mert azokat a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) szabályaival ellentétesen terjesztették elő.

Az első- és a másodfokú ítélet

[8] Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította.

[9] Indokolása szerint a felperesnek kellett bizonyítania, hogy a baleset az általa állított helyen és módon történt. A biztosított tanúvallomásában a baleseti bejelentőn előadottakat ismételte meg, felelősségét elismerte. A bíróság által kirendelt szakértő aggálytalan szakvéleménye alapján a két gépjármű sérülése a rendelkezésre bocsátott adatokból nem volt megismerhető. Azt sem lehetett egyértelműen megállapítani, hogy a károsult gépjárművén rögzített sérülések maradéktalanul az előadott közlekedési szituációban keletkeztek-e. A biztosított gépjármű jobb elejéről nem volt fénykép, így a sérüléskép ebből az irányból nem volt vizsgálható. A rendelkezésre álló dokumentáció nem volt elegendő ahhoz, hogy egyértelműen megállapítható legyen a káresemény valódisága. A külföldi fényképek szabályszerű csatolását követően készített kiegészítő szakvélemény alapján a külföldi kárfelmérés nem hívta fel a figyelmet sem a javított, sem a javítatlan előzménykárokra. A károsult gépjárművön volt olyan sérülés, amely nem köthető a balesethez.

[10] Az elsőfokú bíróság a nyomszegény környezettel kapcsolatban hivatkozott a Ptk. 1:4. § (1)-(2) bekezdésére, valamint a 6:453. §-ára. A biztosított tanúvallomása szerint a helyszínen megjelent egy rendőrautó, de a felek nem kérték rendőrségi jegyzőkönyv

felvételét, a károsult pedig a gépjárművet a szemlézés előtt külföldre vitte. Mindebből – a Kúria Pfv.III.21.979/2012/4. számú ítéletére hivatkozva – arra a következtetésre jutott, hogy a károsult nem teljesítette együttműködési kötelezettségét, nem tette lehetővé a bejelentett károk ellenőrzését. A baleseti sérülések megállapításához szükség lett volna mindkét gépjármű szemléjére, ami a károsult és a biztosított magatartása miatt nem történhetett meg. A felperes terhére értékelte, hogy lehetetlenné tette a károsult gépjárművön a balesettel okozati összefüggésben keletkezett sérülések megállapítását. A kirendelt szakértő előzményi kárra is felhívta a figyelmet, valamint állította, hogy nemzetközi előzményvizsgálat lenne javasolt a korábbi károk pontos ismerete érdekében.

[11] Mindezek alapján arra a következtetésre jutott, a felperes nem tudta kétséget kizáróan bizonyítani, hogy a baleset ott, akkor és úgy következett be, ahogy azt állította és így az alperes az ebből eredő károk megtérítésére köteles. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperes kára összecszerűségét sem bizonyította. Az általa csatolt külföldi szakvélemény nem felelt meg a Pp. 303. § (2) bekezdésében foglaltaknak, így csak a felperes állításaként lehetett figyelembe venni, amit a kirendelt szakértő kétséggé tett.

[12] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és kötelezte az alperest 22.724,13 euró megfizetésére.

[13] Indokolása szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat okszerűtlenül mérlegelte, ezért nem értett egyet az ügyben hozott döntéssel és annak indokaival. A Ptk. 6:470. § (1) bekezdése alapján az alperes és a biztosított között állt fenn kontraktuális jogviszony, míg a károsult és az alperes, illetőleg a biztosított között nem volt ilyen jogviszony, ezért a károsult és az alperes közötti káreseményt a deliktuális felelősség szabályai szerint vizsgálta. A perbeli jogviszonyra irányadó Gfbt. 27. §-a alapján az alperes a biztosított gépjármű általi kár megtérítésére köteles, a felperes kártérítési igényét a Gfbt. 28. § (1) bekezdése alapján közvetlenül az alperessel szemben érvényesítheti.

[14] A másodfokú bíróság értékelése szerint az elsőfokú bíróság helyesen abból indult ki, hogy a felperesnek kellett bizonyítania az általa állított baleset bekövetkezését, követelése jogalapját és összecszerűségét. A károsult és a biztosított által aláírt baleseti bejelentő és a biztosított tanúvallomása alátámasztotta, hogy a baleset a felperes által állított helyen és időben következett be. Indokolása szerint nem csak a biztosított elismerése áll bizonyítékként rendelkezésre, amely a Ptk. 6:474. § (1) bekezdése alapján önmagában nem elegendő a károsult kártérítés megalapozottságához, hanem a károsult baleseti bejelentőn szereplő aláírása és a kirendelt szakértő aggálytalan szakvéleménye is azt támasztja alá, hogy a káresemény a baleseti bejelentőn foglaltak szerint történt. Az alperes a Ptk. 6:474. § (2) bekezdése alapján nem hivatkozhat a biztosított elismerésének hatálytalanságára, ha a követelés nyilvánvalóan megalapozott. A másodfokú bíróság megjegyezte, hogy a biztosított elismerése csak a biztosítóval szemben hatálytalan, a károsulttal szemben nem.

[15] A baleseti mechanizmus szakkérdésnek minősül, ezért az elsőfokú bíróság a Pp. 307. §-a alapján helyesen rendelt ki igazságügyi szakértőt, akinek szakvéleménye alapján a baleset a felperes által előadottak szerint történhetett. A kirendelt szakértő kiegészítő szakvéleményében feltüntette, hogy pontosan mely sérülések nem hozhatók összefüggésbe a perbeli balesettel, illetve mely alkatrészek cseréje nem indokolt. A felek a szakvéleménnyel kapcsolatban további bizonyítási indítványt nem terjesztettek elő, ezért a másodfokú bíróság az aggálytalan, világos és egyértelmű szakvélemények alapján határozott.

[16] A kiegészítő szakvélemény alapjául szolgáló külföldi fényképek csatolását az elsőfokú bíróság a Pp. 220. § (1) bekezdése alapján utólagos bizonyítás keretében engedélyezte. Az alperes a csatolást elkésztettnek értékelte, de a Pp. 156. § (1) bekezdése

szerinti eljárás szabálytalansága miatti kifogást, valamint az elsőfokú bíróság ítélete ellen fellebbezést nem terjesztett elő. A másodfokú bíróság ezért a Pp. 370. § (1) bekezdése alapján úgy tekintette, hogy az elsőfokú bíróság által az utólagos bizonyítás körében kifejtetteket az alperes tudomásul vette.

[17] A másodfokú bíróság értékelése szerint a külföldi kárfelmérést tartalmazó magánszakvéleményt a felperes keresetet tartalmazó irata mellékleteként csatolta, amely eljárás így nem felelt meg a Pp. 302. §-ában írtaknak. Az alperes azonban e körben sem emelt a Pp. 156. § (1) bekezdése szerinti kifogást, a perben szakértőt rendeltek ki, akinek szakvéleményét a felek elfogadták. Az ítélet alapjául a kirendelt szakértő aggálytalan szakvéleménye szolgált, így a Pp. 302. §-ában foglaltak megsértése orvosolható volt, ezért nem kellett az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezni.

[18] A bizonyítékok értékelése alapján a keresetet alaposnak ítélte, mert a becsatolt okiratokkal, tanúvallomással, a szakértői és kiegészítői szakértői véleménnyel a felperes keresetének jogalapját és összecszerúságát is bizonyította. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen hivatkozott a Ptk. 6:453. §-a szerinti együttműködési kötelezettségre, mert ez a jogszabály a biztosítottnak a biztosító felé a szerződéses jogviszonyból fennálló együttműködési kötelezettségét szabályozza, amely nem vonatkozik a felperes szerződésen kívüli károkozásból eredő igényérvényesítésére. A felperes nem biztosítási szolgáltatás teljesítése iránti igényt érvényesített, az alperessel nem állt biztosítási jogviszonyban, így nem biztosítási esemény bekövetkezését, hanem a biztosított károkozását és ezzel okozati összefüggésben a bekövetkezett kár mértékét kellett bizonyítania a Ptk. 6:519. §-a alapján. Ha a biztosított nem tett eleget a Ptk. 6:453. §-a szerinti együttműködési, felvilágosításadási kötelezettségének, azt nem lehet a felperes terhére értékelni. A bizonyítékok alapján a felperest nem terheli a Ptk. 1:4. §-a szerinti felróhatóság. A károsult külföldi lakcímmel rendelkezett, életvitelszerűen külföldön lakott és ott dolgozott, így nem volt elvárható tőle, hogy a külföldi felségjelű gépjárművet Magyarországon mutassa be kárfelvételre. A Kúria Pfv.III.21.979/2012/4. számú ítéletét nem vette figyelembe, mert abban az ügyben a keresetet a bizonyítékok elkésztett előterjesztése miatt utasították el. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és a kereset szerint marasztalta az alperest.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[19] Az alperes felülvizsgálati kérelmében kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és új határozat hozatalával a kereset elutasítását. A felülvizsgálati kérelem szerint a jogerős ítélet sérti a Gfbt. 27. §-át, a 12. §-át, a 8. § (5) bekezdését, a Ptk. 1:3. §-át, az 1:4. §-át, a 6:453. §-át, a 6:474. § (1)-(2) bekezdését és a 6:539. § (1) bekezdését, valamint a Pp. 265. § (1) bekezdését, a 279. § (1) bekezdését, a 302. § (1)-(2) és (5) bekezdését, a 303. § (2) bekezdését, a 316. § (3) bekezdését, a 171. § (2) bekezdését, továbbá a 220. § (1) bekezdés *a)-b)* pontját, a (2)-(3) és (7) bekezdését.

[20] Indokolása szerint a kirendelt szakértő szakvéleménye és kiegészítő szakvéleménye nem teszi megalapozottá a keresetet. A szakvélemények aggálytalanok és világosak, de nem támasztják alá a követelés jogalapját, így azt, hogy a két gépjármű összeütközése egyáltalán megtörtént, illetve, hogy az a baleseti bejelentőben megjelölt időben, helyen és módon történt. Az alperes hangsúlyozta, nem tudta megsejteni a károsult gépjárművet, mert azt a károsult külföldre vitte, és a káreseményt csak huszonkilenc nappal később jelentette be. A biztosított gépjárművet sem tudta teljeskörűen szemlézni, mert azt a biztosított egy kerítés mellé állította le, ami a sérült oldal szemlélését nem tette lehetővé. A kirendelt szakértő szakvéleménye alapján nem állapítható meg egyértelműen, hogy a bejelentett káresemény valóban megtörtént. A károsult gépjármű egyetlen sérüléséről sem állítható, hogy az kizárólag a biztosított gépjárművel történő ütközésből sérülhetett. Nem állapítható meg az sem, hogy a sérülések az előadott közlekedési szituációban keletkeztek. A kirendelt szakértő hangsúlyozta

a károsult gépjármű sérülései és a mikronyomok dokumentáltságának hiányát, ami a károsult magatartására vezethető vissza. A szakértő kiemelte, hogy a futóműsérülést a külföldi kárszakértő nem dokumentálta, azt csak a kárszámítás tartalmazza. A keresetet a kiegészítő szakvélemény sem támasztja alá, mert a szakértő ebben ugyan nem tudta kizárni a károsult gépjármű sérüléseinek a balesettel való összefüggését, de azt továbbra sem tudta igazolni. A kiegészítő szakvélemény cáfolja a külföldi magánszakvélemény műszaki tartalmát és szakmaiságát, hiszen a károsult gépjármű javított és javítatlan előzménykárokkal rendelkezett, amelyek alapján már érthető, hogy a károsult miért vonta ki a gépjárművet a kárrendezés alól. A felperes a gépjármű valamennyi sérülését a perbeli balesettel okozati összefüggésben állónak állította, amit azonban a kiegészítő szakvélemény cáfolt. E szerint nem zárható ki az előadott káresemény valódisága, de az nem is igazolható, azt az általa megjelölt egyéb körülmények mind kétségesse teszik. A kiegészítő szakvélemény is hiányolta azokat a vizsgálatokat, mikronyomokat, rétegvastagság-mérést, az előzményi károk vizsgálatát, amik az általa történő kárfelvétel esetén rendelkezésre állnának. A Pp. 265. § (1) bekezdése alapján a felperesnek nem elegendő állítania – a kirendelt szakértő szakvéleménye alapján feltételelesen –, hogy a baleset elméleti lehetősége nem zárható ki, hanem ítéleti bizonyossággal kellett volna bizonyítania saját előadása valódiságát. Ennek sikertelensége következményét a felperesnek kell viselnie.

[21] A károsult és a biztosított nyilatkozatait nem tekintette a keresetet alátámasztó bizonyítékoknak, mert szavahihetőségüket erőteljesen megingatták az alábbi körülmények: a károsult gépjármű külföldre vitele; a késői kárbejelentés; a károsult a kárrendezés során nem válaszolt arra a kérdésre, hogy a gépjármű hol tekinthető meg; a balesetben részes felek közvetlenül sosem álltak rendelkezésre, a kérdésekre csak e-mailben és csak részlegesen válaszoltak; érdemben egyik gépjárművet sem tudta megvizsgálni; életszerűtlen, hogy a baleset helyszínén megjelent rendőrök segítségét nem vették igénybe; a biztosított gépjármű szélvédőjén a szemle időpontjában elszáradt juharfa levelek voltak az ablaktörlő alá beszáradva, holott a baleset időpontjában az előadások szerint esett az eső, és semelyik helyszínen nem volt juharfa; a baleset helyszíne alapján is életszerűtlen annak bekövetkezése. Mindezek alapos kételyt ébresztenek a károsult és a biztosított előadásával kapcsolatban. A károsult és a biztosított nem tettek eleget együttműködési és tájékoztatási kötelezettségüknek, így lényeges körülmények kideríthetetlenné váltak. A Ptk. 6:474. § (2) bekezdésével kapcsolatban arra hivatkozott, hogy a követelés nem volt nyilvánvalóan megalapozott. A Ptk. 6:453. §-ával kapcsolatban előadta, hogy a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási szerződés egy hárompólusú kártérítési jogviszonyt keletkeztet; ennek egyik pólusán a károsult áll, így a jogviszony szereplőire alkalmazandó a biztosítás általános szabályai között elhelyezett Ptk. 6:453. §-a. A jogerős ítélet ettől eltérő álláspontja ellentétes a Kúria Pfv.III.21.979/2012/4., a Pfv.III.20.175/2013/4., valamint a BH+ 2007.7.305. szám alatt közzétett határozatokkal. Ezekben a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 544. §-át alkalmazták, de az tartalmilag megegyezik a Ptk. 6:453. §-ával.

[22] Álláspontja szerint a keresetlevélhez csatolt magánszakértői vélemény, az ahhoz tartozó külföldi fényképek és az azok alapján készült kiegészítő szakvélemény a perben bizonyítékként nem vehetők figyelembe. A felperesnek a külföldi magánszakértői vélemény csatolására kellett volna indítványt tennie, ezt azonban elmulasztotta. Így a Pp. 316. § (3) bekezdése alapján a magánszakértői vélemény és az ahhoz később csatolt külföldi fényképek a perben bizonyítékként nem használhatók fel. A külföldi fényképeket a felperes korábban is csatolhatta volna, hiszen a külföldi magánszakértői vélemény tartalmazta, hogy ahhoz fényképek tartoznak. A felperes az idegen nyelven csatolt magánszakértői vélemény előterjesztésével a Pp. 172. § (2) bekezdését is megsértette, ugyanakkor nyilvánvalóan azért nem készített fordítást, mert érti a német nyelvet. Mindezek alapján az utólagosan csatolt külföldi fényképek és az azok alapján készített kiegészítő szakértői vélemény a Pp. 220. § (7)

bekezdése alapján bizonyítékként nem vehetők figyelembe. A Pp. bizonyítással kapcsolatos kógens rendelkezéseinek megsértése esetén a bizonyítékok a törvény erejénél fogva nem vehetők figyelembe függetlenül attól, hogy előterjesztett-e kifogást az eljárás szabálytalansága miatt vagy fellebbezést az ítélettel szemben. A másodfokú bíróságnak kellett volna felülbírálati jogkörében elbírálni az elsőfokú bíróság eljárásának szabályszerűségét, ennek azonban nem tett eleget, hanem maga is jogszabálysértő következtetésre jutott.

[23] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében kérte a jogerős ítélet hatályában fenntartását.

[24] Indokolása szerint a felülvizsgálati kérelem nem alkalmas érdemi vizsgálatra. A Kúria döntéseire hivatkozva állította, hogy a bizonyítékok felülmérlegelésére csak kirívóan okszerűtlen, logikátlan mérlegelés esetén kerülhet sor, amelynek feltételei a jelen ügyben nem állnak fenn. A másodfokú bíróság a kiegészítő szakvélemény alapján hozta meg ítéletét. Nem értékelhető a terhére az, hogy a biztosított nem tette lehetővé megfelelően a biztosított gépjármű vizsgálatát. A károsult külföldi állampolgár, külföldön él, így nem volt elvárható tőle, hogy Magyarországon hagyja a gépjárművet. Nincs olyan jogszabályi rendelkezés, amely előírná, hogy a károsultnak személyesen kell a biztosító rendelkezésére állnia, mint ahogy a rendőrség kötelező igénybevételét sem írja elő jogszabály. Irrelevánsnak értékelte a beszáradt juharfa levélre történő utalást, mint ahogy azt is, hogy a baleseti helyszín alapján elkerülhető lett volna a baleset. A felek jogviszonyára a Ptk. 6:519. §-a alkalmazandó, így a másodfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a Ptk. 6:453. §-át nem kell alkalmazni. A felülvizsgálati kérelemben hivatkozott kúriai határozatok eltérnek a jelen ügytől, így azokat nem kell figyelembe venni. A külföldi kárfelmérést nem szakértői véleményként, hanem okirati bizonyítékként csatolta. A másodfokú bíróság a Pp. 370. § (1) bekezdése alapján tekintette úgy, hogy az alperes tudomásul vette az utólagos bizonyítás körében csatolt külföldi fényképeket.

A Kúria döntése és jogi indokai

[25] A Pp. 413. § (1) bekezdése és a Pp. 423. § (1) bekezdése alapján a Kúria a jogerős határozatot a felülvizsgálati kérelemben megjelölt megsértett jogszabályhely, az ott előadott jogszabálysértés, illetve a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérés, valamint a kérelem jogi indokai által meghatározott keretek között vizsgálhatja felül.

[26] Az 1/2017. PJE jogegységi határozat szerint megfelelően irányadó, a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II. 15.) PK vélemény 3. pontja szerint a felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait is ismerteti. A 3. ponthoz fűzött indokolás szerint a felülvizsgálati kérelem központi eleme a megsértett jogszabályhely megjelölése és a jogszabálysértés körülírása, mert ezek határozzák meg a Kúria felülbírálati lehetőségének tartalmi és perjogi kereteit. A 4. ponthoz fűzött indokolás szerint érdemben csak azok a hivatkozások vizsgálhatók, amelyek esetében a törvény által előírt tartalmi követelmények maradéktalanul teljesültek, az egyéb hivatkozásokat a Kúria figyelmen kívül hagyja.

[27] Mindezek alapján a Kúria a jogerős ítéletet csak a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatta felül. Érdemben csak azokat a hivatkozásokat vizsgálhatta, amelyek

tartalmazzák a megsértett jogszabályhelyet és a jogszabálysértés körülírását is, illetve a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérés megjelölését.

[28] Az alperes eljárási jogszabálysértésként arra hivatkozott, hogy a keresetlevélhez csatolt külföldi magánszakértői vélemény, az ahhoz tartozó külföldi fényképek és az azok alapján készített kiegészítő szakvélemény a perben bizonyítékként nem vehetők figyelembe.

[29] Az okirati bizonyítás és a szakértői bizonyítás eltérő bizonyítási módok (Pp. 267. §). Bizonyítási eszközként is eltér egymástól az okirat és a képfelvétel mint tárgyi, valamint a szakértő mint alanyi bizonyítási eszköz [Pp. 268. § (2) bekezdés]. Ha a perben jelentős tény megállapításához vagy megítéléséhez különleges szakértelem szükséges, úgy szakértőt kell alkalmazni [Pp. 300. § (1) bekezdés]. Különleges szakértelmet igénylő ténymegállapítás ezért szakértői bizonyítás útján lehetséges, ilyen tényt okirattal vagy képfelvétellel nem lehet bizonyítani.

[30] A különleges szakértelemmel rendelkező szakértő a bizonyítékok észlelésével és azok értékelésével működik közre a per eldöntéséhez szükséges tények megállapításában. A szakértő vizsgálat alapján ad szakvéleményt [az igazságügyi szakértői működésről szóló 31/2008. (XII. 31.) IM rendelet 1. § (2) bekezdés], a kirendelésben közölt adatokon felül további adatok közlését, iratok, vizsgálati tárgyak rendelkezésre bocsátását kérheti [az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi XXIX. törvény 39. § (1) bekezdés]. A bíróságnak pedig a pervezetés körében kell felhívnia a figyelmet arra, ha – akár saját tudomása, akár a szakértő jelzése alapján – a szakvélemény elkészítéséhez a perben nem szolgáltatott adatok szükségesek [Pp. 317. § (1) bekezdés c) pont].

[31] A Pp. a szakértői bizonyítás három egyenrangú módját szabályozza. Ezek közül a bizonyító fél választ, amellyel egyúttal kizárja ugyanarra a szakkérdésre a másik két lehetőség alkalmazását [Pp. 265. § (1) bekezdés, 302. § (5) bekezdés, 306. § (4) bekezdés, 307. § (1) bekezdés a) pont].

[32] A felperes keresetleveléhez külföldi kárfelmérést csatolt, egyúttal indítványt tett szakértő kirendelésére. A felperes ezért nem magánszakértő, hanem kirendelt szakértő alkalmazását választotta. A külföldi kárfelmérést olyan okiratként csatolta, amit a kirendelt szakértő vizsgálata során értékel. A jogerős ítéletben és a felülvizsgálati kérelemben írtakkal szemben ezért az elsőfokú bíróság nem sértette meg a magánszakértői véleményre vonatkozó szabályokat, mert a bizonyító fél felperes szakértő kirendelését választotta, így az ügyben nem kellett alkalmazni a magánszakértőre vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket. A külföldi fénykép képfelvételként olyan bizonyítási eszköz [Pp. 268. § (2) bekezdés], amelyre nem alkalmazható a szakvélemény mint bizonyíték mellőzésére vonatkozó jogszabályi rendelkezés [Pp. 316. § (3) bekezdése].

[33] A kiegészítő szakvélemény értékelhetőségével kapcsolatban a felülvizsgálati kérelem ellentmondásos. Az alperes egyrészt arra hivatkozott, hogy az bizonyítékként nem vehető figyelembe, másrészt az ügy érdemében tett nyilatkozatait erre a bizonyítékra alapította. Ez a tartalmi ellentmondás önmagában kizárta a kiegészítő szakvélemény mellőzésére vonatkozó hivatkozás érdemi vizsgálatának a lehetőségét. Ezt meghaladóan a külföldi fényképek csatolását és az azok alapján készített kiegészítő szakvéleményt az alperes a másodfokú eljárásban nem sérelmezte. Fellebbezési ellenkérelmében kifejezetten arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság nem sértett sem anyagi, sem eljárási jogszabályt. A másodfokú bíróság a Pp. 370. § (1) bekezdése alapján tekintette úgy, hogy a felülbírálati jogkör korlátaira figyelemmel ezt a kérdést nem vizsgálhatja {[51]}. Az alperes e jogszabályi rendelkezés megsértését nem állította, így azt a Kúria sem vizsgálhatta. Mindezek alapján a külföldi fényképek és a kiegészítő szakvélemény bizonyítékként történő értékelésének helyességét a

Kúria nem vizsgálhatta. A felülvizsgálati kérelemben megsértettként megjelölt Pp. 171. § (2) bekezdésére az alperes az utólagos bizonyítás szabályainak megsértése körében hivatkozott, ami a fentiek szerint érdemben nem vizsgálható.

[34] Az alperes a baleset és így a kár bekövetkezésének bizonyítottsága körében a bizonyítékértékelést, és erre figyelemmel a jogerős ítélet anyagi jogi döntését támadta. Indokolása szerint a felek jogviszonyában alkalmazandó a Ptk. 6:453. §-a, valamint a felperes nem bizonyította a baleset bekövetkezését, amelynek sikertelenségét az ő terhére kell értékelni.

[35] A felperes keresetében kára megtérítését kérte a biztosítótól állítva, hogy a kár a biztosított által üzemben tartott gépjármű üzemeltetése során következett be.

[36] A Ptk. „A biztosítási szerződések” cím alatt a megállapodásban részes felek közötti jogokat és kötelezettségeket szabályozza. A felelősségbiztosítási szerződés (Ptk. 6:470. §) kárbiztosítás (Ptk. LXIII. Fejezet), a Ptk. ugyanis a biztosítottnak a károsult felé fennálló kártérítési fizetési kötelezettségét a biztosított káraként értelmezi, és ilyen módon a biztosított vagyonát érintő kötelezettséggel szemben nyújt védelmet. A felelősségbiztosítási szerződés alapján a biztosított követelheti, hogy a biztosító a szerződés szerinti módon és mértékben mentesítse őt olyan kár megtérítése alól, amelyre jogszabály értelmében köteles [Ptk. 6:470. § (1) bekezdés]. Ebből következik, hogy ilyenkor a biztosítási esemény az, hogy beáll a biztosított jogszabályon alapuló kártérítési kötelezettsége [Ptk. 6:439. § (1) bekezdés], a biztosító szolgáltatása pedig a biztosított mentesítése a kártérítési kötelezettség alól [Ptk. 6:439. § (2) bekezdés]. A biztosító a szolgáltatását főszabály szerint csak a károsultnak teljesítheti (Ptk. 6:472. §). A károsult ugyanakkor kárigényét – jogszabály eltérő rendelkezése hiányában – nem érvényesítheti közvetlenül a biztosítóval szemben [Ptk. 6:473. § (1) bekezdés]. A károsult a biztosítottól kára megtérítését, a biztosított a biztosítótól a károsultnak való teljesítést követelheti. A biztosított felelősségének tisztázását megelőzően a károsult a biztosítóval szemben csak a neki okozott kár vonatkozásában a felelősségbiztosítási fedezet fennállásának a megállapítását kérheti [Ptk. 6:473. § (2) bekezdés]. A Ptk. szerinti felelősségbiztosítás mint kárbiztosítás lényege tehát az, hogy a biztosító a biztosított biztosítási szerződésen alapuló követelését, azaz a biztosított kárát oly módon téríti meg, hogy a biztosítási szerződés keretei között nyújtandó szolgáltatásként ezt a kárt a kártérítési fizetési kötelezettség jogosultjának (a károsultnak) teljesíti. Vagyis a biztosító a károsult részére a kárt okozó biztosítottja helyett teljesít úgy, hogy ezzel nem változtat az eredeti kötelmi helyzeten. A biztosítóval szembeni követelés ugyanis a biztosítottat illeti.

[37] A Gfbt. – a károsultak fokozott védelme és a megalapozott kártérítési igények kielégítése érdekében (Gfbt. preambulum) – részben eltér a Ptk. fentiek szerinti szabályozásától. Kötelezővé teszi az üzemben tartónak a felelősségbiztosítási szerződés megkötését és hatályban tartását [Gfbt. 4. § (1) bekezdés], a biztosítónak a Gfbt.-nek megfelelő ajánlat elfogadását [Gfbt. 5. § (1) bekezdés] azzal, hogy a törvény a biztosító helytállási kötelezettségét és annak mértékét is meghatározza (Gfbt. 12-15. §). A biztosító a kártérítési követelés jogosságát a biztosított kártérítési felelősségéhez mérten köteles megállapítani [Gfbt. 32. § (1) bekezdés]. A károsult kártérítési igényét a Gfbt. alapján, a biztosítási szerződés keretei között közvetlenül a biztosítóval szemben jogosult érvényesíteni [Gfbt. 28. § (1) bekezdés], aki a kárt a Gfbt.-ben foglaltak szerint megtéríti (Gfbt. 27. §). A károsult így nem csak a biztosító teljesítésére, hanem e törvénynél fogva annak követelésére is jogosult.

[38] A kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás körébe tartozó, a gépjármű üzemeltetése során okozott kár esetén ezért – a háromalanyú jogi helyzettel összefüggésben – három különböző jogviszony jön létre. Az üzemben tartó által megkötött felelősségbiztosítási szerződéssel szerződésen alapuló kötelmi jogviszony keletkezik az üzemben tartó és a biztosító között [Ptk. 6:2. § (1) bekezdés, 6:58. §]. A károkozással egyrészt kártérítési jogviszony jön létre a károsult és a biztosított gépjármű üzemben tartója között [Ptk. 6:2. § (1) bekezdés, 6:539. § (1) bekezdés], másrészt – ha a biztosított felelős a károkozásért – jogszabályból [Gfbt. 27. §, 28. § (1) bekezdés] keletkezik kötelem a károsult és a biztosító között [Ptk. 6:2. § (3) bekezdés]. A kötelmet keletkeztető jogszabály a kötelezettet (biztosító), a jogosultat (károsult) és a szolgáltatást (kár megtérítése) is meghatározza. Erre a kötelelemre a Gfbt. mellett a Ptk.-nak a kötelmek közös és a szerződés általános szabályait kell megfelelően alkalmazni [Ptk. 6:2. § (3) bekezdés]. Erre tekintettel a jogszabályból keletkezett kötelem fennállása alatt a károsultat a Ptk. 6:62. § (1) bekezdés szerinti együttműködési kötelezettség terheli.

[39] A gépjármű üzemeltetése során okozott kár mértékéhez képest a ténylegesen fizetendő összeg attól függ, hogy a fenti háromalanyú jogi helyzetben ki, kivel szemben, milyen igényt érvényesít. A károsult a biztosított gépjármű üzemben tartójától teljes kára megtérítését követelheti (Ptk. 6:522. §). A biztosított a biztosítótól a felelősségbiztosítási szerződés teljesítését, vagyis azt kérheti, hogy a szerződésben meghatározott módon és mértékben mentesítse őt a kár megtérítése alól [Ptk. 6:470. § (1) bekezdés]. Ha a károsult él a biztosítóval szembeni közvetlen igényérvényesítés lehetőségével, akkor a kár megtérítésére vonatkozó igényét ő is a biztosítási szerződés keretei között érvényesítheti [Gfbt. 28. § (1) bekezdés]. Mivel a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási szerződés tartalmát a Gfbt. határozza meg, ezért a biztosítási szerződés keretei közötti igényérvényesítés a Gfbt.-ben szabályozott helytállási kötelezettséget és annak mértékét jelenti (Gfbt. 12-15. §). A károsult így nem feltétlenül azonos összegű szolgáltatást követelhet a biztosítótól és a kárt okozó biztosítottól. A biztosítóval szemben érvényesíthető követelésének összege ugyanakkor megegyezik azzal, amit a biztosított követelhet a biztosítótól, mert mindkét igényt a biztosítási szerződés keretei között lehet érvényesíteni. Ezt pedig a Gfbt. 12-15. §-ai határozzák meg.

[40] A károsult és a biztosító közötti kötelmi jogviszonyban a Ptk. biztosítási szerződéssel kapcsolatos szabályai nem alkalmazhatók a Ptk. 6:2. § (3) bekezdésére figyelemmel. A biztosító és a biztosított közötti jogviszonyra is csak akkor alkalmazandók, ha a Gfbt. nem tartalmaz eltérő rendelkezést, illetve ha a Ptk. szabályai nem ellentétesek a Gfbt. speciális szabályozásával. A Ptk. 6:453. §-ának e jogviszonyban történő alkalmazása nem felelne meg ezeknek a követelményeknek. E jogszabályi rendelkezés alapján a biztosított magatartása megghiúsíthatná a károsult kártérítési igényének az érvényesítését, amely kifejezetten ellentétes a Gfbt. preambulumban megfogalmazott célokkal. Ezt meghaladóan a Gfbt. kifejezetten szabályozza a károsult bejelentési kötelezettségét, annak határidejét és a mulasztás jogkövetkezményét [Gfbt. 29. § (2) bekezdés], a biztosított bejelentési kötelezettségét és annak határidejét [Gfbt. 30. § (1) és (3) bekezdés], valamint ezeket követően a biztosító jogait és kötelezettségeit [Gfbt. 30. § (3) és (6) bekezdés, 31-32/B. §]. A jogerős ítélet mindezekre tekintettel nem sérti a Ptk. 6:453. §-át azzal az álláspontjával, hogy ezt a jogszabályi rendelkezést nem kell alkalmazni a károsult és a biztosító jogviszonyában.

[41] A Ptk. és a Gfbt. viszonyát illetően a jogerős ítélet nem tért el jogkérdésben a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott határozatoktól, mert azok a Gfbt. és Ptk. szabályozását megelőző jogszabályi rendelkezésekre (Kúria Pfv.III.20.175/2013/4., Pfv.III.21.979/2012/4.), illetve a vagyonbiztosítási szerződésen alapuló igényérvényesítésre (BH+ 2007.7.305.) vonatkoztak.

[42] A felperesnek kellett bizonyítania az általa a kára megtérítése érdekében érvényesített igény alapjául tett tényállításait, így a biztosított gépjármű üzemeltetése során okozott kár bekövetkezését. Az alperes felülvizsgálati kérelmében az ezzel kapcsolatos bizonyítékértékelést támadta.

[43] A Kúria – felperes által is hivatkozott – következetes gyakorlata szerint a felülvizsgálati eljárásban nincs helye felülmérlegelésnek, a bizonyítékok ismételt egybevetésének és értékelésének, jogszabálysértést csak a bizonyítékok okszerűtlen vagy a logika szabályaival ellentétes mérlegelése alapozhat meg (BH1999. 44.). Nem ad alapot a bizonyítékok felülmérlegelésére az, ha az egyes bizonyítékokból eltérő következtetés is levonható lett volna; az minősíthető okszerűtlen következtetésnek, amikor a bizonyítékokból csak egyfajta, a felülvizsgálati kérelemmel támadott ítélettől eltérő következtetésre lehet jutni (Kúria Pfv.I.21.474/2011/10., megjelent: BH2013. 119.).

[44] A Kúria értékelése szerint a biztosított gépjármű üzemeltetése során okozott kár bekövetkezésével kapcsolatos bizonyítékértékelés az alábbiak szerint okszerűtlen.

[45] A kár bekövetkezésével kapcsolatban bizonyító fél a felperes volt [Pp. 265. § (1) bekezdés]. A bizonyítás eredményének mérlegelése körében figyelembe kell venni a felek tényállításait, a perben tanúsított magatartásukat, a bizonyítékokat és az egyéb peradatokat is [Pp. 279. § (1) bekezdés]. Az alperes által az ellenkérelemben és a felülvizsgálati kérelemben előadott magatartások és peradatok alappal teszik kétségessé a baleset bekövetkezése körében tett felperesi tényállításokat. A jól belátható útszakaszon történt balesetet követően a gépjárművezetők nem vettek igénybe rendőri intézkedést annak ellenére, hogy a károsult külföldi, nagy értékű gépjármű volt. Önmagában nem lehet a külföldi károsult terhére értékelni, hogy a gépjárművet külföldre szállította, de az adott esetben ezt követően sem tette lehetővé annak alperes általi vizsgálatát, az ezzel kapcsolatos kérdésekre nem válaszolt. Az általa külföldön készített kárfelmérés a balesettel okozati összefüggésben állóként rögzített minden sérülést, azokat is, amelyekről utóbb megállapítható, hogy bizonyosan nem állhatnak okozati összefüggésben a balesettel. Nem értékelhető a károsult terhére, hogy a biztosított sem tette lehetővé a teljes körű kárfelmérést, ugyanakkor ez is olyan peradat, amelyet a bizonyítékértékelés körében figyelembe kell venni. Az aláírt baleseti bejelentő a Pp. 325. § (3) bekezdése alapján csak azt bizonyítja, hogy annak aláírói megtették az abban foglalt nyilatkozatot, de annak valóságát nem. Tanúvallomásként kizárólag annak a biztosítottnak a vallomása áll rendelkezésre, aki a kárfelmérésben semmilyen módon nem működött közre, még a teljes körű szemlét sem tette lehetővé. A kirendelt szakértő szakvéleménye szerint a gépjárművek ütközhettek a megjelölt helyen és az előadott közlekedési szituációban, de az akkor rendelkezésre álló dokumentáció nem volt elegendő ahhoz, hogy egyértelműen megítélhető legyen az előadott káresemény valódisága. Fényképek hiányában a károsult gépjármű egyetlen alkatrészének sérüléséről sem lehetett azt állítani, hogy kizárólag a biztosított gépjárművel történő ütközésből keletkezett. A rendelkezésre álló információk alapján a szakértő úgy nyilatkozott, hogy a káresemény az előadott közlekedési szituációnak megfelelően megtörténhetett, és a külföldi kárfelvétel során rögzített sérüléseket elszenvedhette a felperesi gépjármű. A szakértő szakvéleményében azonban következetesen feltételeken foglalmazott a baleset bekövetkezésével kapcsolatban. A külföldi fényképek csatolását követően a kirendelt szakértő kiegészítő szakvéleményében a fényképeken szereplő egyes sérülésekről úgy nyilatkozott, hogy azok a perbeli szituációhoz illeszthetők, ugyanakkor egyes sérülések bizonyosan nem keletkezhettek a perbeli eseményben. A külföldi kárfelvétel sem a javított, sem a javítatlan előzménykárakra nem hívta fel a figyelmet, pedig mindkettő jellemezte a károsult gépjárművet. A futómű sérülésével kapcsolatban rögzítette, hogy annak esetleges sérülése ki nem zárható módon azonosítható a perbeli esethez, de sem

fotó, sem bemérési jegyzőkönyv nem igazolja a futómű alkatrészeinek cserejogosságát; a biztosított gépjárművön nem látható olyan mértékű deformáció, amiből ez automatikusan következne. A szakértő szerint mivel a külföldi kárfelmérésben nem szerepelt az előzménykár feltárását célzó rétegvastagság-mérés, és a perbeli eseményhez nem illeszkedő sérülések is voltak a gépjárművön, ezért javasolta nemzetközi előzményvizsgálat elvégzését, amely azonban nem történt meg. Az aggálytalan kiegészített szakvélemény így következetesen feltételeken fogalmazott, amikor az egyes károk körében nem zárta ki, hogy azok a baleset során következtek be. A Pp. 265. § (1) bekezdése alapján ugyanakkor a felperes által indítványozott szakértői bizonyítás nem akkor sikeres, ha a szakértő nem cáfolja a felperes tényállításait, hanem akkor, ha a felperes a szakvéleménnyel és az egyéb bizonyítékokkal együtt bizonyítani tudja saját tényállításait. A fenti tényállításokat, magatartásokat, bizonyítékokat és peradatokat egybevetve, azokat egyenként és összességében értékelve csak egyfajta, a jogerős ítélettől eltérő következtetésre lehet jutni: a felperes nem bizonyította az általa állított baleset, így a biztosított gépjármű üzemeltetése során okozott, általa megjelölt kár bekövetkezését.

[46] Mindezek alapján a jogerős ítélet fentiekkel ellentétes bizonyítékértékelése sérti a Pp. 265. § (1) bekezdését és a 279. § (1) bekezdését, ezért a Kúria a Pp. 424. § (3) bekezdése alapján a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte. A döntéshez szükséges tények megállapíthatók, ezért a Kúria új határozatot hozott, és a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[47] A felülvizsgálati kérelemben felsorolt egyéb jogszabályoknak az ügy elbírálásánál nem volt jelentőségük.

Záró rész

[48] A felülvizsgálat eredményeként az alperes pernyertes lett, ezért a Kúria a Pp. 405. § (1) bekezdése és a Pp. 364. §-a értelmében alkalmazandó Pp. 82. § (1)-(2) bekezdése és a 83. § (1) bekezdése alapján – figyelemmel a helybenhagyott elsőfokú ítélet perköltséggel kapcsolatos rendelkezésére is – kötelezte a felperest az alperes másodfokú és felülvizsgálati eljárási költségének a megfizetésére. A Kúria ennek összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, a 3. § (5) bekezdése és a 4/A. § (1) bekezdése alapján határozta meg.

[49] Az elsőfokú bíróság a Kúria által helybenhagyott ítéletében rendelkezett a le nem rótt elsőfokú peres eljárási illeték viseléséről. A feleket megillető tárgyi illetékfeljegyzési jogra figyelemmel le nem rótt fellebbezési és felülvizsgálati eljárási illetékről a Kúria a Pp. 96. § (3) bekezdése, a 101. § (1) bekezdése és a 102. § (1) bekezdése alapján határozott.

[50] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson kívül bírálta el a Pp. 405. § (1) bekezdése értelmében alkalmazandó Pp. 376. § (1) bekezdése alapján.

[51] Az ítélet ellen a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja alapján nincs helye felülvizsgálatnak.

Budapest, 2021. november 4.

Dr. Szabó Klára s.k. a tanács elnöke, Dr. Parlagi Mátyás s.k. előadó bíró, Dr. Harter
Mária s.k. bíró